

Zgodnja

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXII.

V Ljubljani 28. sušca 1879.

List 13.

Sveto leto.

IV.

Žalostna Mati Božja.

(„Cantate“, stran 99.)

Sercé, prežalostno Sercé,
Vtopljenó si v britkóst morjé,
Svetó Sercé Marije!
Presunil ostri meč te je,
Meč moje hudobije.

Ko vidi Sina mertvega,
V kervi na križ pribitega,
Nedolžno Jagnje Božje;
Pogled le-tá je meč sercá,
Britkosti Nje — orožje.

Pozdravljen grenkih solá potók,
Ki te edino greh je vzrok,
O kaplje prečastite!
Vé in presvete Kervi tok —
Vé s križa me omite!

Glej! solnce mrakne, otemni,
Se trese zemlja, vse stermi,
Skalovje terdo poka;
Marijo vidiš, kaj terpi:
Ti serce se ne joka?

O sprosí, Mati milosti!
Pri svoji serčni žalosti,
Pri mukah Kristusovih;
Da On dolgá me oprosti
Me var'je grehov novih.

Radoslav.

Sveti Oče, smo rekli v I. spisu, so s sv. letom svojim otrokom podelili kaj imeniten dar, pravi zlati dar. Od kod pa so ta dar za nas vzeli? Sekovski milostni gosp. knez in škof to prav lepo pojasnujejo. Pravijo namreč, da Bog je papežu dva neskončna zaklada na razpolago dal: papež sežejo v neskončni zaklad Božjega usmiljenja, iz kterega vsak grešnik, ki vredno spoved opravi, zadobi polno odpušenje grehov in večnih kazni. In ker potem ostanejo še

vsaktere časne kazni, za ktere bi mógel človek na tem svetu ali v vicah terpeti, sežejo sv. Oče tudi v drugi zaklad, v duhovni cerkveni zaklad, v katerem je hranjeno vse zasluženje Jezusa Kristusa, tudi zasluženje Matere Božje in družih svetnikov, in iz tega zaklada podelé popolnoma odpustek svetega leta vsem tistim, ki se k zadobljenju odpustka vredno pripravijo. In kdor ta odpustek sv. leta popolnoma dóbi, temu se odpusté vse časne kazni; le samo manjši ali veči dél kazni pa se odpustí tistim, kteri odpustek dobijo le po nekoliko, nepopolnoma.

Zato, ker smo dar prejeli, moramo pa tudi mi sv. Očetu za sv. leto kaj dati, jim kak dar darovati. Pa od kod čemo ta dar vzeti? Zopet iz radodarne roke Božje; zakaj s očiščenim sercem po pokori moramo k Bogu zaupljivo moliti in dobre dela opravljati s tem namenom, da bi Bog odverníl velike stiske in nevarnosti od sv. Očeta, od sv. Cerkve in od nas vsih, in vsem móč in milost dal, da bi mogli še kako nastopno terpijenje prenašati tako, da bomo imeli iz tega zasluženje, in da bi Bog ponižal sovražnike sv. Cerkve, potem podelil edinost v dobrem vsem keršanskim poglavarjem.

Dve reči je treba pri jubileju ali sv. letu razločiti: 1. milostni čas sv. leta, in 2. véliki popolnoma odpustek. V tem času Bog posameznim ljudem deli posebno móčne in izdatne milosti, gnade, — in ravno tako za vesoljno Cerkev. Koliko grešnikov se bo spreobrnílo, koliko dobrih se poterdilo in dobrega storilo, pa koliko hudega odvernílo, ako bomo ta kratki čas prav obračali!

Zato v prvo — že otroci vi, opustite svoje napake in zanikarnosti! V pokoršini in svetosti opravljajte prav pridno in zvesto, kar je naloženo za sv. leto. Molite prav pobožno za papeža in sv. Cerkev, za spreobrnjenje grešnikov.

Ti mladost sploh, spomni se, da te Bog kliče! Gorjé vam mladenči in deklice, ako celó še v tem svetem času z grehom skrunite sami sebe in bližnjega! Gorjé vam, ako ne zapustite ostudnega ponočevanja, rogoviljenja in ne raztergate pregrešnih zvez! — In posebej šolska mladina, kaj čemo tebi reči? Nekteri so začeli sveto leto, kakor bi jih bil sam pekel v svojo službo vzel in najél, da bi mu pomagali Kristusovo Cerkev križati! S tem pa nočemo večine dobrih žaliti.

O koliko je delati in popravljati zlasti tudi pri viših in v vsih stanovih, da bi se dosegel namen sv. leta! Sv. Oče Leon XIII so tri mesece odložili za čas

milosti, in zakaj? Zato, pravijo, da bi si verniki s molitvijo, s spokornimi deli in miloščjo pridobili pomoč večnega Pastirja, ker iz dolgoletne skušnje vidijo, v kolikih viharjih se nahaja sv. Cerkev, kako deržave dan na dan prihajajo v hujši stan, kako kužne naklepe kujejo brezbožni, — pa kako Božje šibe žugajo, ki so nekatere že zadevale, pa se je še hujših bati.

S temi žuganimi šibami (pravi „Apostolat der Presse“ v Freiburgu v Švici) Leon XIII bres dvoma mislijo bližajočo kugo. Zares je potreba pokoro delati in usmiljenega Boga prositi, da bi nam prisanesel s to šibo, ki ni nič novega in nenavadnega, tudi po naših deželah ne.

„Vigilanza“ v Terstu piše, kako je strašna moravska kuga, divjala v Terstu, po Istri in po bližnjih krajih v 15. in 16. stoletji. Bila je ob tistih časih kakor stanovitna. Rojila je v letih 1427, 1429, 1449, 1467 — in to poslednje leto je pomorila tretjino prebivalcev v Terstu. Dalje 1477 in 1479 — in zopet to poslednje leto je izmed 6000 prebivalcev umerlo njih 700! Pa še le dalje 1494, ko jih je pobrala 500, in 1511, 1512, 1515, 1576, 1598, 1600, 1602. To poslednje leto je bila grozovita: vseh 10 kanonikov, ki so bili v dotiki s ljudmi, je pobrala; ostala sta samo dva, ki sta za varstvo stolne cerkve bila zaperta. — Tako je bilo o mnogih časih tudi v Benedkah in drugod. V Poreču je bilo po neki kugi ostalo samo 30 ljudi, v Poli 300, v Terstu 3000.

Kdo, če ima le še iskro vere, bo tajil, da so to bile šibe za greh. Vlade vae storé, kar koli je le moč, da bi se dežele zavarovale zoper kugo; to je vse prav in dolžnost, pa pozabiti bi ne smele, da telesna kuga je nasledek prave kuge, ki je dušna kuga in se je tako grozno razširila. Zato so se tudi sv. Oče lotili pomočka zoper dušno kugo, in ta pomoček je sveto leto: s molitvijo, s pokoro, s miloščjo se imajo duše ozdraviti, večna Pravica se mora utolažiti; to je ob enem tudi naj tečnše zdravilo zoper telesno kugo. Papež govori dalje, kako je deržavsko stanje vedno huje in kake naklepe snujejo brezbožni ter žugajo vojske in razpori. Presilno potrebno je toraj spreobrnjenje v višjih in nižjih krogih, da bi Bog šibe odmaknil od nas.

V Milanu je bila svoje dni zdijala strašna kuga. O kadar ta pride, kadar cele hiše in družine izmirajo, takrat je kmalo vse drugač, vse moli, vse se spreobrača in spoveduje, samo če še spovednika najdejo, cerkve se napolnujejo, kerčme spraznujejo. — Zdaj se ne mlado in ne staro več ne odkriva in ne moli, če je le na pol gosposko; v hudih časih očitno poklekujejo in k Bogu kličejo za usmiljenje.

Tako je bilo v Milanu; vredili so očitne molitve in procesije in vae, ljudstvo in vladni možje so z veliko ponižnostjo in v spokornih oblačilih šli odkriti po cesti, so spoznavali in klicali, da so res smerti vredni zaradi svojih grehov, zaradi bogoskrunstva, odpada. S takim očitnim spoznavanjem, s tako živo pokoro se jih je Bog usmilil in odmaknil je smert od njih. In tako so ljudje pogosto o vseh časih o naj hujših šibah sprosili od Boga usmiljenje, prizanesenje.

Tudi v svetem letu je treba s očitnimi molitvami in spokornimi deli ter s spoznavanjem in obtoževanjem svojih grehov Boga prositi, da bi odmaknil smert, ki žuga priti z vojskami, z lakoto in boleznijo. Kakošne grozne reči so se slišale iz Kine, Indije, Mongolije, iz zamurskih dežel srednje Afrike in od drugod! Kako je divjala in kočila smert v turških vojskah! In kdo smé nas zagotoviti, da tudi nas kaj enacega ne zadene, če se zaterjeni hudobneži, odpadni slaboverci, globoko zakopani grešniki zdaj v sv. letu ne bodo spreobrneli in očistili, če se ne bodo ponižali napihneni Golijati,

ki se bahajo s svobodo, ker so zapustili dom svoje naj boljše matere sv. Cerkve.

Telesno smert prinaša dušna smert, Bog nehvaležnega zaroda pri vsi nezmérni svoji prizanašljivosti ne more za stanovitno pustiti na svoji zemlji, zaroda, ki se usede k jedi in vstaja od jedi, pa nikoli ne zahvali svetega Darovalca, kateri odpira svojo bogato roko in nas s blagoslovom napolnuje; ne more na vekomaj terpeti zaroda, ki vživa darove, pa tají roko, ki jih je dala in vse le slepemu naključju pripisuje; naroda, ki je san ves brezvéren in tudi ljube male hoče dobremu Očetu iz naročja iztergati! Bog je nad nami, kateri nas k sebi kliče posredoma velikonočnega časa in svetega leta: poslušajmo njegov glas!

Izgledi bogoljubnih otrok iz vsih časov keršanstva. II.

4. Zveličani Benedikt Labre.

(Dalje.)

Tudi zunaj šole je bilo njegovo vedenje vse hvale vredno. Vedno je bil jasnega in veselega obraza, ves čas miren, tih in prijazen. Govoril ni veliko in ni ljubil nepotrebnega čenčanja; sploh je že zgodaj kazal nenavadno zrelega duha. Navadne otročarije ga niso kaj veselile. Njegovo angeljsko čisto serce se je balo in varovalo vseh naj manjših pregreškov, kateri že mladostno serce radi tako zelo kazijo: nevošljivosti, tatvine, nepokorščine, hinavščine, laži vsakoršne naj manjše nespodobnosti itd.

Zato so ga vsi ljudje, kateri so ga poznali, zelo radi imeli. Posli, sorodniki in sosedje, med kterimi je živel, so s prisego poterdili, da je bil vedno angeljske sramožljivosti in nedolžnosti, in da je kazal toliko modrost, kakoršna se še le v poznejših letih nahaja. Nekateri izmed njegovih tovarišev so mu bili nevošljivi, da je bil povsod tako priljubljen. Iskali so tedaj, kje bi zavohali kaj napačnega na njem, da bi njegovemu tako dobremu imenu škodovali. To je bilo zelo gerdo, in četrty greh zoper sv. Duha. Toda kaj se zgodi? Ravno tisti, ki so s tako čudnim očesom pogledovali za njim, kakor nekda farizeji za Jezusom, so čedalje več lepega in ginljivega vidili pri njem; ravno taki so ga jeli slednjič naj bolj čislati in celó — posnemati. Če je imelo biti kaj napačnega, so si rekli: „Tako se ne smé, Benedikt ni tako delal.“ Če eden ali drugi izmed otrok ni vedel, kaj je treba moliti pred podobo Matere Božje, na pokopališču, pri blagoslovu, pri povzdigovanju itd., so rekli: „Benedikta bomo vprašali.“ In če kterikrat niso bili pridni in redni, pa so vidili Benedikta priti, so si koj zaklicali: „Benedikt gre!“ precej je bil najlepši mir in radi so imeli, če je kaj časa pri njih ostal, ker je bil tako ljubeznjiv.

Tako čednostno obnašanje mu ni bilo prirojeno; moral se je veliko truditi in si marsikaj zopernega naložiti, da ga je dosegel. Tako je n. pr. vedno ostro pokoril svoje telo; jedel je malo, sladkosnednost mu je bila zoperna; spal je naj raji kar na golih tléh, na terdi klopi, ali če je moral v mehki postelji, si je robato poleno pod se djal; za šumne igre se ni zmenil, naj večje veselje je vžival, kadar je bil sam v svoji sobi, da je pobožne knjige bral, pa na skrivnem prav iz serca molil. Če se je igral, igral se je vselej kaj pobožnega. Doma si je naredil nekakšno kapelico, v njej je postavil oltar, tam je pobožnosti opravljal in mlajši bratje so mu morali streči; imeli so tudi procesije i. dr., pa vse tako resno, kakor zares! Da bi si naj lepšo čednost, sv. či-

stost, v vsej lepoti ohranil, je kolikor moč varoval svoje počutke.

Že takrat je razodeval želje, da bi naj raji v kaki samoti živel, kakor nekaj puščavnik; pa starši so se prizadevali mu take misli odpravljati. Mati mu nekekrat rekó: „Sin, tolikrat praviš, da bi hotel daleč od doma v kaki puščavi živeti, sej bi tam ne imel nikakoršne hrane.“ „Zelišča in korenine, odgovori Benedikt, bi zadostovale, kakor so nekaj puščavnikom.“ „Pa takrat so bili ljudje močnejši, kakor so zdaj“, odvernejo mati. Benedikt: „Vsegamogočni Bog ni zdaj nič manj mogočen, in če je nekaj puščavnik čudežno hranil, ali bi jih ne mogel tudi zdaj? O mati, prav resni volji je vse mogoče!“

Ves čas, ko je doma pri starših bil, jih je vselej vbogal, urno, na prvi migljaj. Zato so ga bolj ljubili, kakor vse svoje druge otroke. Le mislite si, kako bi tudi vas vaši starši še vse rajše imeli, kakor vas imajo zdaj, ko bi sleherni izmed vas prav vselej jih hitro vbogal ter jih nikdar tudi z naj manjšo nepokorščino ne razžalil!

Če so mu dovolili, je šel vsak dan v cerkev in je pri maši stregel s toliko modrostjo in pobožnostjo, da so se nad njim izgledovali vsi, kateri so ga vidili. Pobožno je držal roke na persih sklenjene, glavo in oči pri miru, da se ni nikamor oziral. Cerkvene obrede si je prizadeval čedalje bolj spoznavati in umeti ter tudi s serčnimi čutili spremljati; keršanski nauk je vselej zvesto poslušal.

Tako je živel Benedikt doma pri starših do dvanajstega leta. (Konec sledi.)

Božičnica Leona XIII.

Washington! Kdo li ne pozná tega politika? V njegovem zakoniku beremo: „Vsak državlján mora verovati v jednega Boga, v življenje večno, in v brezsmernost duše; sicer ni uprave, ni monarkije, ni republike, ni društva, ni reda, ni npravnosti.“ Tako je! Zgodovina, učiteljica svetá, učila je velikega državnika, da se dobro vravnava človeška družba še misliti ne more brez vere. To resnico priznavali so smni postavodajavci vseh časov; prva stopinja, da si vterdijo red in mir v državi, bila je skerb, da vterdijo vero. „Zasadí državljánom v serce glavno načelo: da je Božje bitje, ki ravná in vodi vse stvari, ki čuje nad krepostniki in hudobneži ter je svedok in sodnik vseh njihovih početij.“ Tako pravi glasoviti govornik dr. Arpino, govoreč o postavah.

No, ako pa se to pglavitno načelo zanemarja tem bolj od dne do dne: potem ljudstvo ne počiva mirno pod okriljem svojega Stvarnika; oblastnik ne zapoveduje več kakor oče; podložnik ne vboga kakor otrok; zato bogatin ni zavetnik siromaku, a sirota ni venec bogatinu; zato oče ni izgled otrokom, a otroci niso veselje staršem. Vera ugasuje v sercu posameznikov in celih narodov; z njo izgublja se kerščanska ljubezen, brez ktere društvo nima mira, blagoslova in sreče. To je kužna bolezen dan danes, ki se je razširila že na daleko in široko po zemeljski krogli.

Oglasil se je zdravnik. Dne 28. grudna m. l. razodel je vir, vzroke in lastnijo slabosti, pod katero zdihuje današnje človeštvo; pokazal je vzrok bolezni; predpisal je pa tudi potrebno zdravlilo.

I.

Previdnemu zdravniku je ime Leon XIII. V znani presijajni okrožnici je na kratko označeno, namreč: upor

zoper Boga in zoper družbo, ki je osnovana na nenpremenljivi podlagi božji. Poslednje sledi iz prvega celó naravno. Gen. 2, 15. beremo: „Tulit Dominus Deus hominem et posuit eum in paradiso voluptatis, praecepitque ei dicens: Ex omni ligno paradisi comedes, de ligno autem scientiae boni et mali ne comedas.“ Komu je Bog prepovedal vživati sad? Kaj ne, Adamu? Z ljubeznijo do svojega Stvarnika, ki je ttila v njegovem sercu, moral je sosnaniti tudi svojo tovaršico. Tako se je ista skazovala ob enem do Boga in do bližnjega.

Človek pa prelomivši prepoved, ločil se je od Boga. Raztergal je zveso s svojim Stvarnikom, ali s tem prezel je tudi nit ljubezni, ki ga je vezala z bližnjim. Živi dokaz temu nam je Kajn, ostudni morilec svojega brata. Rudeči vožinec izvirnega greha prepregel je celo zgodovino roda ljudskega.

„Ljubi Boga, po tem pa delaj, kar hočeš“ — tako piše nek cerkveni učitelj, znajoč, da človek, ki to spolnuje, ne bode storil ničesar, kar bi bilo zoper voljo večnega Gospodarja. Kdor pa to točko izpusti iz oči, zapustil je Boga, prenehal ga je ljubiti, z njim se je razkrižal. Ljubiti Boga in lomiti njegove zapovedi, — to sta dva popolnoma nasprotna si pojma. No človek, kateri zapusti Boga, ne vidi tudi na bližnjem podobe Božje ter tako ugasne tudi ljubezen do sobrata. „Ljubezen do Boga in do bližnjega je neločljivo zvezana. Zato se pravi, da je sv. Duh bil poslan z nebes na zemljo: prišel je na svet, da nas uči ljubiti bližnjega; bil je poslan z nebes, da bi ljubili Boga.“ (Aug. sermo in die Pentec.) Ker pa je Stvarnik sam zasadi ljubezen v serce človeče, ko se večkrat celó neumnim živalim ne pogrša rečena lastnost, tu se človek ne more ustavljati ljubezni. Naravna postava nalaga nam jo kot neogibno potrebno vez človeške družbe. Če tudi je svet zeló velik, vendar je po namenu premodrega Stvarnika vzajemna domovina vseh ljudi; brezštevilni ljudje, ki na njem prebivajo, morajo na njem živeti kakor bratje, eden navezan biti na drugega, eden potrebovati pomoč od drugega, a vsi med seboj biti zvezani. Že sama vredba tega sveta sili nas tedaj, da djanja ljubezni skazujemo eden drugemu kot členu družbe človeške, kot delu vzajemnega telesa ter kot svojemu bratu, a Bogu kot vsih Očetu. Človek toraj ljubiti mora, hočeš, nečeš; tega se otresti ne more. Ali kaj neki bo ljubil? Boga ne ljubi, ako ne spolnuje njegove volje; na bližnjem je zakril podobo Božjo. Kaj bo po tem ljubil? Pa zakaj bi to preiskovali? Odprimo le izbico svojega serca, pa bomo našli, da je serce vselej, kadarkoli se je odcepilo od Boga, ljubilo nekaj, — ljubilo je samo sebe. „Čem bolj pa človek sam sebe ljubi, tem manj ljubi Boga“ (sv. Leon). Ljubezen, ki se terga od svojega vira, t. j. od Boga, valí se sama na sebe. Tak človek je sam sebi središče vsakega delovanja; on ljubi le sebe; sebe ceni več kakor vse ljudi, bolj kakor samega Boga; kdor je od njega viši, temu zavida; kdor je ž njim enak, tega prezira in zaničuje; kdor je nižji, z nogami ga tlači; bližnji mu je le pripomoček, da doseže svoje gerde in sebične namene. Iz tega navstala je kuga, ki se po Francoskem plazi pod omamljivim imenom komunizma, na Nemškem zvali so jo socijalizem, a na Ruskem dali so ji ime nihilizem.

Še več. Ta kuga ne grize le posameznikov grenke lupine, lotila se je serčike, začela je glodati jedro človeštva, pričela je daviti družino, famijlo. „Morilna kuga“ ne prizanaša ničemur; kar so bile modro vredile Božje in človeške postave za brambo in kinč življenja, to onečastuje, namreč sv. zakon, ki išče ga raztergati; njena lakomnost ne pozna razločka med mojim in tvojim; njena besnost ne pozná gospodarja in ne podložnika: čez vse zbira si dušne in telesne moči, z orož-

jem tankega peresa in železom usmrtivnega meča terga človeštvo, kakor lačna hijena truplo. To strašno stanje vzrastlo je iz jedra „onih strupenih nauk, ki so se v prečnih časih kot slabo seme trosili med narode ter so o svoji dobi tako pogubni sad rodili“. Plamen slepe vojske razširja se zlasti od 16. veka do dneva današnjega, da bi zagernil vsak nadnaravni red, da bi odstranil večnega postavodajalca ter le sanjarije človeškega uma za svetilo dal mračnim očem.

Ali kje je kdo, ki bi imel toliko poguma, da bi se divji zveri, ki je Jožefa raztergala in samo kervavo suknjo pustila, — kje je junak, ki bi se tej zveri v bran postavil? — To ti je zaničevani jetnik v Vatikanu! To je naslednik velikega Pija IX. To je papež Leon XIII! On je našel pravi sled trojedine kuge, ktere berlog je — odpad od Boga!

(Dalje sledi.)

Poročni persten prečiste Device Marije.

I.

Tudi pri Judih je pomenjal persten zvestobo, in bila je navada, da sta si ženin in novica perstena menjala pri poroki v znamenje zakonske zvestobe. Ženin je rekel novici: „Glej! ti si sedaj moja zakonska žena po postavi Mojzesovi in po šegi izraelski.“

Ko sta se blažena Devica Marija in sveti Jožef poročila, sta gotovo ravno tako storila. Sv. Jožef je nataknil persten na roko prečisti Mariji Devici, ter jo tako spoznal za svojo postavno poročnico.

Ta poročni persten se dandanes kot častitljiva svetinja (relikvija) brani v stolni cerkvi v mestu Perugia (beri: Perúdzja) na Italijanskem.

Staro sporočilo pravi, da je sv. apostelj Janez, ki je po vnebohodu Jezusovem kakor ljubi sin Marijo pri sebi imel, po njeni smerti kot predrag spomin Marijin poročni persten si obdržal. Po njegovi smerti našli so med njegovo borno zapuščino tudi to neprecenjeno svetinjo. Pogani, videči, kako visoko kristjani ta priprosti persten časté, in ker so menili, da ima v sebi kako čarovno moč, ukradejo persten, ter ga v Rim prinesejo na cesarski dvor. Sorodnica cesarja Mark-Avrela, Mustiola pa, ker je bila kerščena, se polasti perstena, da ne bi ga pogani oskrunili, ter z njim zbeži.

Srečno dospé Mustiola v mesto Kluzij (Kluzium). Tu so že bivali vneti kristjani, katerim ona pové, zakaj je iz Rima bežala, ter jim pokaže dragi zaklad, ki ga je seboj prinesla.

Kmaló potem nastane hudo preganjanje kristjanov v mestu Kluziji. Tudi Mustiolo vjamejo, in ker je serčno terdila svojo živo vero v Jezusa, jo s svinčeni krogli tako bijejo, da je dušo izdihnila. Nje raztepeno in okervavljeno truplo pokopljejo kristjani po noči v podmolo (votlini) na griču blizu mesta.

Sveti persten, ktereja je ona devica in mučenica na roki nosila, ji pusté, kajti, mislijo si, naj ložej se tako obrani v onih hudih časih, dokler kristjanom milejša bodočnost ne zasveti. Da bi pa pozneje to dragoceno svetinjo našli, postavijo na grob kamenit spominek z napisom: „Tukaj počiva mučenica Mustiola z Marijinim perstenom.“

Dolgo že se ni več preganjala cerkev Kristusova, kristjani so boljše čase dočakali; pa sveti persten je bil pozabljen in ni se več vedilo zanj. Kar pastirji okoli 800 lét po Kristusu pri onem podmolu čede pasejo in najdejo truplo sv. mučenice Mustiole pod onim kamnom z omenenim napisom. Kmaló se to razglasi po mestu

Kluziju (zdaj imenovano: Chiusi = Kijuzi); telo sv. mučenice prenesejo s perstenom vred s veliko slovesnostjo in veseljem v mesto. Kostí položijo v rakev stolne cerkve, a sveti persten izročé kapitelnú stolne cerkve, da naj ga dobro varuje.

Blizo 400 lét je ostál poročni persten Marijin v mestu Kluziju v stolni cerkvi. Ko pa so oo. Františkani tudi tam samostan ustanovili, dobili so kot znamenje posebnega spoštovanja sveti persten v dar. Leto za letom se je izpostavljal persten 30. mal. serpana; tačas je prihajalo silno veliko romarjev na božjo pot, da so videli sv. persten, se ga dotikali, ter serčno počestčevali Marijo Devico, ki ga je nosila. Mnogokrat so se o tej priliki čudeži godili.

V polovici 15. stoletja pa so bili Kluzijani oropani tega neprecenjenega zaklada. Nek samostanski brat, fra-Vinterus, zaradi neporednega vedenja večkrat kaznovan, da bi se nad samostanom zmaščeval, skrivaj izmakne sv. persten ter z njim pobegne v Perugia. Vest se prebudi v njem, in da bi si jo vtéšil pové svoj zločin nekemu znanu; ta pa ves prepaden hiti povedat mestnemu županu, kar je zvedil, ga prosi, da naj molčí, in kaj da bi bilo storiti?

Župan, prebrisana glava, ukaže prinesiti si persten, da ga vidi, ako je pravi, ter koj odpošlje zanesljivega sluga v Kluzij ravno ob času, ko se je imel izpostaviti sv. persten, da se prepriča, ako je res ukraden.

Brezštevilna množica romarjev, ki se je od vseh strani v mesto snidla, že komaj čaka trenutka, da se odpre kapelica, kjer je bil hranjen sv. persten, ki se ima očitno izpostaviti. Škof iz Siene pristopi s županom mestnim k skrinjici, v kateri je bil persten. Skrinjica se odpre, zavitek sv. relikvije se vzdigne, ali — o groza! — perstena ni več v njem, ni ga več! — Očito je bilo, velik zločin je bil storjen, kajti svetinja mestna je zginila. Po mestu se strašen hrum zažene, ter neki že dolžé františkane, češ, da je vsega tega njih nemarnost kriva; pa drugi se spomnijo in kličejo: „fra-Vinterus! — ta brezbožnik ga je ukradel in nobeden drugi ne, pobegnil je ter odnesel sv. persten!“ Nemudoma se odpravijo poslanci na pot, da zločinca dobijo ter nazaj seboj pripeljejo; — ali zakaenili so. Že je bil persten v rokah mestnega županstva v Perugiji, ki se je branilo in ga nikakor ni hotelo nazaj dati. Ko pridejo poslanci iz Kluzija, ter odločno tirjajo svetinjo nazaj, se Perugijanci tako raztogoté, da jim z orožjem žugajo, ako jim ne pusté dragocenega zaklada. In res, ko nič ne pomaga tudi prigovarjanje škofa Sienakega, začné Kluzijanci vojsko proti Perugiji, da bi si svojo lastnino s mečem nazaj priborili. Dvanajst lét ste se mesti vojskovali za sv. persten. Poslednjič l. 1486, pod papežem Lucencijem VIII, se vendar tako oberne, da si mesto Perugia sv. persten pridobi in ohrani za vselej.

Dolgo so Kluzijani žalovali za sv. perstenom. V Perugiji pa so začeli sv. persten visoko spoštovati. Sozidali so krasno kapelico v stolni cerkvi, kjer hranijo sveti persten, ter ga vsacega leta 3. vel. serp. izpostavijo. Na ta dan se zbere veliko število romarjev pred „poročno kapelico“, kjer čakajo, da pride sam škof, spremljevan od duhovščine in magistrata, ter odpre železno mrežo, potem shrambo sv. perstena nad altarjem. V nji je dragocena kristalna posoda, ktero škof vzdigne in jo izpostavi. V posodi je sv. persten, viseč na svilnati niti, privezan verh posode. Duhovni stojé na straži, a romarji pridejo po versti, da počasteči svetinjo kristalno podobo kušujejo.

Persten je priprost, na njem ni kaj posebnega, izrezan je iz dragega kamna abat-a, progastega, kteremu pravijo tudi onika. Manj premožni orientanci (stanovniki jutrovih dežel) so nosili take ahatne mramorne perstene.

Ubogi tesar Jožef ni toliko imel, da bi bil bolj dragocenega kupil svoji zaročnici. Na eni strani ima persten ploščico, kakor pečatni persteni, pa ni nič na njej vrezanega, ne čerke, ne podobe, ne gerba; znamenje, da ga je Jožef tacega izročil svoji brezmadežni nevesti, kakoršnega je od trgovca kupil. Znamnje tudi, iz katerega se milo sveti ponižnost in spodobnost tesarja izrodí Davidovega. Na znotranji strani je tolik, da se lahko natakne na perst srednje debelosti, zunanji obrobek pa je za en palec širok.

V praznik izpostavljenja prosijo brezštevni romarji Marijo in Jožefa za pomoč v raznih svojih potrebah, ter dotikajo svoje perstene k sv. perstenu; enako molijo bolniki in betežni, naj jim Bog na prošnjo Marije in Jožefa pomaga, in večkrat se kak čudež prigodi. Omenimo naj naslednje.

Nekemu knezu se natrosi okó z ojetrim pesdirjem, da je bil v veliki nevarnosti pogled zgubiti. Ne pomagajo nič naj izvrstniši zdravniki, že je skoraj oslepel. Spodbujen po mnogih čudežih, ki so se v Perugiji godili, tudi knez prosi, naj se mu svetinja na dom prinese. Tega mu ne dovolijo, zatorej gre sam v Perugijo. Še terdno in živo vero se vstopi pred sv. persten, serčno moli, da bi se ozdravil, in ko derži oko proti sveti relikviji, je popolnom ozdravljen. Hvaležen za toliko dobroto podari stolni cerkvi dragoceno posodo, v kateri se še dandanes hrani častitljiva svetinja, in v kateri se izpostavlja, da jo verni počéščujejo.

(Po „Siccardi“ življenje sv. Jožefa.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Imena in primki. Pomočniki. Kako so primke pisali l. 1790?) Imena in primki (priimki) so v navadi pri olikanih narodih, pri neolikanih pa samo imena. Imena so potrebne, da se ljudje z njimi spominjajo in med seboj ločijo. Brihtniši pastir ima tudi za ovce in koze posebne imena, zlasti pa imajo goveda vse svoje imena, kakor tudi konji, n. pr.: Belec, Belša, Mureč, Lisec, Rujina, Mavra itd. Pri ljudeh je bilo v začetku in v starodavnih časih v navadi dajati le samo po eno ime, kakor Adam, Abel, Homér, Romul, Samo, Privina itd. Pozneje so Rimljani imeli po tri imena: predime (praenomen), rodovinsko ime (nomen) in družinsko ime ali primek (cognomen), n. pr. Marcus Tullius Cicero; včasih tudi še kako častno ime od slavnih djanj, n. pr. „Africanus“. — Po naših krajih ima vsaka hiša svoje domače ali hišno ime, n. prim.: Bukovec, Korén, Selján, Srakar, Kos itd. Iz teh imén so vstali navadni „primki“, kakor se ta ali ta piše, da se med seboj ločijo. Zraven tega pa kristjani pri kerstu dobivajo vsak svoje ime od svetnikov in svetnic, tako imenovane pomočnike, varhe, patrone. Vsak pošten kristjan si prizadeva, da zvé življenje svojega sv. patrona, ki ga posebno ljubi, časti, posnema v svojem življenju in se mu priporoča za njegovo pomoč in prošnjo pri Bogu. Velike so dobrote, ki jih katoličani od Boga dobivajo po svojih kerstnih pomočnikih. Zato imajo tudi cerkve in duhovnije svoje posebne pomočnike in slovesno obhajajo njih obletnice. Veselje je in večkrat posebno godovanje, kadar kdo hišnih obhaja obletnico svojega patrona, svoj god. Iz hvaležnosti za dobrote o tacih prilikah sadevni „imenjak“, „godovnjak“ gre k spovedi in sv. Obhajilu, da se hvaležnega akaže Bogu in svojemu „patronu“ za prejete dobrote; prijetli in bližnji pa bodijo „srečo vošit“, in ako je godovnjak izmed tacih, ki kaj imajo, on vošilce obdaruje. To toliko lažje stori, ker dostikrat tudi drugi njemu „vezila“ nosijo. Ali imaš

v sobi ali saj v bukvah podobo svojega pomočnika? Nikar ne pozabi posebno se mu priporočati, prositi ga za priprošnjo pri Bogu in njegove čednosti posnemati. Če pa vidiš nehvaležnega človeka, ki ne moli o poldne ali ob omariji, ko ga svon k molitvi kliče, priporoči ga nemudoma njegovemu patronu ali zlasti njegovemu angelju varhu, naj ga v vést dregne in mu serce omoči, da se zbudi k hvaležnosti. Dobro je v ta namen k angeljevemu češenju še očenaš pridjati za duše, ki imajo „packovo hvaležnost“. Za kratek čas naj nasledujejo nekteri izgledi iz ljubljanskega duhovskega imenika, kako so na Slovenskem primke pisali leta 1790.

Pred nami je „Catalogus Cleri archi-dioecesis Labacensis od l. 1790, ko je Mih. baron Brigido de Marrenfels et Bresoviz“ bil prvi ljubljanski vikár škof. Znamenit se utegne zdeti marsikomu rasloček, kako so pisali takrat primke, ki so sedanjim podobni ali pa ravno tisti, pa drugač pisani.

Pisano je n. pr.:

„Bajug“ (Mart., duh. pom. v Podsemlju), — morebiti sedanjí „Pajk“. Nemec ima to lastnijo, da P izgovarja za B, B pa za P. Hervat pravi Paúk, in v lastnih imenih „Poljuk“, na Gorenjakem pa „Paljk“.

„Belluscheg“, t. j. Belušek, — sedaj nekteri: Velušek.

„Berneker“, — ali ne: Bernik?

„Carschischnig“ (Benef. in „Ollscheug“) — je Keržnik.

„Cogoj“ — sedaj Kogej.

„Criviz“, t. j. Krivic.

„Erbeschnig“ — Rebežnik.

„Erachen“ — Režen.

„Geatol“, sedaj pišejo Göstl, Köstl.

„Govegger“, sedaj Govekar.

„Hotschevar“, bolje vendar memo sedanjega Hotschewer.

„Jakolitsch“, menda sed. Jaklič.

„Jers“, menda Jarc.

„Kaucigh“ — Kalčič.

„Knauer“ — Kunavar.

„Knippiz“, vendar pravilniše memo sed. Knific.

„Lautischer“ — Lavtižar.

„Oraschim“ — Oražem, Orožem.

„Ossing“, — Osnik, Ovsenik.

„Ruthar“, pravilno Rovtar.

„Schager“, pravilno Žagar.

„Scheroviz“, pravilno Žerovec.

„Schescheg“, pravilno Šešek.

„Schidan“, pravilno Židan.

„Schiwitz“, pravilno Živic.

„Schlager“, pravilno Šlakar.

„Schmaus“, morebiti Žimovec.

„Schmits“, najberže popačeno iz Žimic.

„Schrey“, pravilno Širaj.

„Schustig“, najberže laška izreka namesto Justič, ali tudi Žustič.

„Schwarz“, morebiti iz Žvorec.

„Sizenfrei“. Kdo vé, od kod je taka spakadrija?

„Sumreker“, blezo Smrekar.

„Uretschig“, prav. Vrečik.

„Usenig“, prav. Ovsenik.

„Wakolnig“, prav. Bakolnik.

„Walland“, prav. Balant.

„Warlitsch“, prav. Barlič.

„Warthol“, prav. Bartol.

„Wernusch“, t. j. Bernož.

„Wernig“, prav. Bernik.

„Wirtisch“, t. j. Birtič.

„Wissiak“, prav. Bizjak.

„Witniz“, prav. Bitnic.

„Wochinz“, prav. Bobinec.

„Wogathai“, prav. Bogataj, iz „bogot“.

„Wolcha“, prav. Bolha.

„Wolf“ so velikrat pisali — kar tebi nič meni nič — namesto Volk.

„Woschitsch“, prav. Božič.

„Wradaska“, prav. Bradaška.

„Wregant“, prav. Bregant.

„Wregar“, prav. Bregar.

„Wullovizh“, prav. Bulovič.

„Zorn“, prav. Zorin itd.

Kakošne pobožnosti so imeli v Ljubljani l. 1770 meseca sušca? To nam naznanja star koledar onega leta, kakor sledi: 1. sušca in vse četrteke v postu je nemška pridiga popoldne pri oo. kapucinih; vsak petek v postu zjutraj ob 10 nemški križev pot pri oo. frančiškanih, pred katerim je kratek nemški nagovor; popoldne pri oo. jezuitih nemška pridiga in „Miserere“; v stolni cerkvi in pri oo. kapucinih pa kranjska pridiga. — Vse postne sobote je v križanski cerkvi popoldne „Miserere“ in nemška pridiga. — Vse postne nedelje je zjutraj v križanski cerkvi kranjska pridiga; popoldne pa v stolni cerkvi „Miserere“ z nemško pridigo; ravno tako pri sv. Florijanu kranjska pridiga. — Vse postne ponedeljke je pri oo. avguštincih „Miserere“ z nemško pridigo. — Vse srede v postu je pri oo. frančiškanih kranjska pridiga z litanijami. — 11. sušca in vse kvaterne nedelje med letom obhaja v stolni cerkvi bratovščina sv. R. Telesa sv. mašo z blagoslovom, popoldne ob eni je pa kranjska pridiga z litanijami; ta dan se obhaja god sv. Katarine Bolonjske s popolnoma odpustki pri frančiškanih, kapucinih in klarisarih. — Vsak ponedeljek po kvaternih nedeljah je pri oo. „diškalceatih“ (bosonogih) kranjska in nemška pridiga. — 25. sušca, ko 4. postno nedeljo, praznik bratovščine presv. Trojice v stolni cerkvi, in ob enem praznik po vseh cerkvah, popolnoma odpustek s papeževim blagoslovom pri oo. avguštincih in pri oo. bosonogih.

Ta koledar našteva tudi nekatere imenitne dobe, od katerih šteje leta; med drugimi: od rojstva (1705) sv. Očeta Klemena XIV je 65 lét; od rojstva cesarice Marije Teresije (1717) 53 l.; od izobčenja Martin Lutra iz Kranjskega in zaverženje njegovega nauka po ljubljanskem knezoškofu Tom. Chrönu (Hrenu) (1661) 170 l.; od vstanovitve (1418) prve očitne šole v Ljubljani 352 l.; od zidanja samostana cisterciencev v Zatičini (1133) 457 l.; od zidanja samostana cisterciencev pri Kostanjevici (1243) 522 l.; od zidanja samostana kartuzarjev (kartuzijanov) v Bistri (1260) 510 l.; od vstanovitve oo. frančiškanov v Ljubljani (1233) 537 l.; enako oo. kapucinov (1601) 169 l.; enako oo. avguštincev (1426) 344 l.; enako bosonogov (1643) 127 l.; jezuitov (1596) 174 l.; od začetka prve tiskarne v Ljubljani (1575) 195 l. — Iz tega razvidimo: 1. da so bili tadanji prebivalci Ljubljane zelo pobožnejši od sedanjih, kajti imeli so vsak dan v postu po eno pa tudi po več pridig, dasiravno jih je bilo malo nad polovico tega, kolikor jih je sedaj; — 2. da so ljudje zelo spoštovali redovnike; — 3. da takrat je tudi visoka gospôda hodila k pridigam, ni poznala liberalstva, sicer bi ne bilo toliko nemških pridig; dandanašnji so pa cerkve pri nemških pridigah skorej prazne, pri slovenskih večidel polne; — 4. da klerikalci, redovniki, procesije in Kristusove podobe v šolah ne delajo ne draginje ne slabih časov, kakor menijo novošegnji liberalci, kajti vsem so znane nizke cene živeža in drugih potrebščin v tistih redovniških časih.

Kaj ranjki sv. Oče Pij IX mladenčem svetujejo?

„Kar vam zdaj priporočam, je to: bodite vedno podučljivi in pokorni do svojih učencikov, ki imajo vas voditi, in učite se skerbno pod tako dobrim in modrim vodstvom.“

Začnite že zdaj, ko ste še mladi, učiti se nekega prav težavnega in tehtnega spoznanja, namreč spoznavanja samih sebe. Išite s tem spoznavanjem razkriti, ktera je vaša mala gospodujoča strast (hudo nagnjenje), vaš glavni pogrešek, da se urno začnete vojskovati zoper njega. Išite in najдите ga; še posebno svedér, kadar vest izprašujete: „Scrutimini Jerusalem in lucernis“ *) (preiskujte Jeruzalem s svetilnicami), predrite s pogledom premišljevanja notri v naj globokjši skrivnosti svojega serca: in ondi bodete našli nekaj, kar je treba popraviti. Ako tudi niso prav hude reči, pa je vendar nekaj; začnite od zdaj nadalje vojsko zoper manj dobre nagnjenja. V ta namen sprejmite apostolski blagoslov, vdeleži naj se ga vaš celi vstav in vaše družine.“

Vidi se, da te besede so sv. Oče Pij IX govorili vstavu, kolegiju, ki je bil pod modrimi katoliškimi učniki; — govorili so jih dobrim, nedolžnim mladenčem vstava Mondragonskega, 24. kim. 1874.

Se vé, ko bi govorili danes marsikterim dečkom in mladenčem naših šol, da bi marsikaj še povedali, kar tam ni bilo treba.

Globoko v serce je treba pač pogledati, ker veliko mladih serc že obdaja oklep strahotnih pregréh, gleda mnogim že z obraza in z obnašanja vkoreninjena spatenost, in prežalostna prihodnost bo nasledek, ako se v sv. letu v resnici ne spreobrnejo in ne očistijo. Potrebno bi bilo za mladino, kmetiško in šolsko, pred prejetjem sv. zakramentov nekoliko posebnega poduka v sv. letu, potrebne bi bile nekake eksercije, duhovne vaje, ker brez tega bodo v naglici in lahkomisljenosti, kakor navadno, spoved opravili in šli k sv. Obhajilu, pa brez pravega poboljšanja, brez sadu.

O, ko bi marsikteri zastarani grešniki hotli mladim odkritoserčno povedati, kako so nesrečni, koliko britkosti in mračnih ur so jim že delale pregrehe njih mladih lét; pač bi se še do časa spreobrnili in gledali zlasti milostni čas sv. leta v to obrniti, da bi se izkopali iz pekla grehov, v kterege so se morebiti že v mladosti pogreznili!

Hiti, hiti! Čas teče, in kolikor ste ga zapravili, je zgubljen: ne bo ga več nazaj!

Sveto Detinstvo.

„Storite, bratje, sami sebi dobro!“ S temi besedami sv. Janeza od Boga naj kliče „Danica“ v novič: Pristopite v družbo sv. Detinstva! Kakošno je to društvo in kaj je njegov namen, to je bilo že mnogokrat povedano. O koliko dobrega se stori s to družbico! Koliko tisoč poganskih otrók se reši ne le časne, ampak tudi večne smerti, koliko se s tem tudi pripomore k lepi odreji keršanskih otrók!

Kako reven je stan otrók neverekih staršev, popisovala je „Danica“ že lansko leto. In res; koga v resnicah sv. vere podučnega serce ne boli, kadar sliši, kako gerdo ravna s svojimi otroci neveraki starši v Aziji, po Kini in po drugih poganskih delih sveta, kjer oče in mati, posebno če sta revnega stanú, iz strahu, naj bi

*) Ex. Soph. 1, 12.

se jim družina preveč ne narašala ali pa iz družih nagibov: ker so morebiti otročiči slabotni, ker dajo pri odgoji preveč opraviti, ker je zoperno vedno poslušati otročje vpitje itd., svoje otroke dajo dojenkam v gorki vodi pomoriti, za kar jih še plačujejo, ali jih sami v vodo pomečejo, ali jih na somenj postavijo ter za malo soldov v sužnost prodajo, ali pa jih razpostavijo v puste kraje, ob cestah, kjer jih veliko lakote pomerje ali jih pa divja zver požre, kakoršne je v tistih krajih veliko. Na eno samo kitajsko mesto Peking so leta 1834 po nekterih naznanilih našli 10.000, po družih naznanilih pa celó 30.000 otrok, ki so tako žalosten konec storili, in v sedanjem času ni dosti bolje ter nam tega ni prej pričakovati, dokler v tiste kraje ne prisije blagodelna luč sv. vere. In od tacih nesrečnih otrok se je leta 1876 kerstilo 414.611 in od teh pri življenju ostalih se je odgojevalo 61.615 v potrebnih vedah ter tacih ročnih opravilih, ki so potrebne za lepo keršansko družinsko življenje. Veliko jih tudi odgojujejo v nalašč za to napravljenih šolah za misijonarje, učenike itd., za neverske njih rojake. Koliko jih zopet ti misijonarji in učeniki pripeljejo na pravo pot, k spoznanju pravega Boga, koliko prošelj se tukaj dviguje proti nebu za vse tiste, ki so jih rešili in za vse, ki so k temu pripomogli, in koliko se zmed tacih revnih otrok zdaj veseli v nebesih, kjer Očeta luči prosijo za svoje dobrotnike na zemlji. Kako mora pač to z veseljem napolniti serce vsacega, ki podpira sv. Detinstvo, ako vidi, da ima pred sedežem Božjim priprošnjike, ki prosijo zanj, ako vidi, da ga za malo soldov, ki jih je razdal za rešenje neverskih otrok, v nebesih čaka stoterno plačilo.

(Dalje sledi.)

Razgled po svetu.

Kakošno oliko imajo kraljomorivci? O napadniku na „mladolaškega kralja“ Passanantu, ki je zdaj k smerti obsojen, pravi njegov zagovornik advokat Tarrantini: Janez Passanante je bil rojen v Salviji. Bil je pastir. Podá se v Salerno, pričné zahajati na politiške shode, brati bukve Macinove, brati protestanško biblijo in postal je „evangelisti“. — Tedaj zanikarni shodi in zanikarne bukve so ga storile odpadnika od vere in napadnika na kralja... In — taki nauki dandanašnji tudi po mnogih novih šolah niso nič novega. Sad pa?! — Poslanec in profesor Paškal Umana je 5. sušca rekel v zbornici: „Opazujte vredbo Previdnosti! Katoliška Cerkev in bolj posebej — duhovstvo, je naučnim vseučilištem dajala življenje na Laškem; bile so velike in častitljive palestre, kjer se je učila in pridobivala prava vednost, ne že iz nevrednega namena kacega tlačanstva, ampak iz čiste ljubezni za nauk in za resnico. Po zatlačeni Cerkvi in oddaljenem vplivu duhovstva so le-te zlagoma postale robotne šole, iz katerih ni prišel več noben modroznavec, noben bogoslovec, noben fizik, pač pa roj advokatov in službolovcev, prevzetne nečimernosti in lizuni novošegnega družbinstva.“ (Atti uffic. della Camera.)

Cvet in sad zveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Tretji dan, ko sem pričela 9dnevnic, se mi je od nevarne bolezni v ustih čisto zboljšalo; zato bodi češena N. lj. G. presv. Serca.

V Ljubljani, 25. sušca 1879.

L. K.

Št. 2. V hudi in daljši bolezni sem še le potlej ozdravela, ko sem jela 9dnevnic k N. lj. G. presv. S. opravljati; torej Nji pripisujem to milost in s tim naznanjam priserčno zahvalo.

Iz št. Lenarske fare na Gorenjskem.

M. F.

Št. 3. Serčna zahvala Naši preljubi Gospej presv. Serca za po Nji izprošeno spreobrnjenje mojega brata, ktereга sem bila pred nekaj časom Nji priporočila po „Danici“.

Reza.

Št. 4. Iz velike hvaležnosti do Marije Device na Pertovcu ne morem zamolčati, koliko milost sem od nje zadobila. Moj štiriletni sinček mi je bil hudo v vratu zbolel, tako, da jaz in drugi smo mislili, da mi bo umerl. Močno sem zdihovala k Mariji na Pertovcu, in kmali kmali sem bila uslišana. Češena in zahvaljena bodi Marija Devica na Pertovcu!

V Ljubljani, 27. sušca 1879.

Marija P.

Prošnje.

Sestra serčno priporoča brata za pomoč v dušnih in telesnih potrebah. — Za spreobrnjenje nekega moža, ki ne hodi k Božji službi in že več lét ni bil pri spovedi, da bi se v sv. letu spreobrnil in spokoril, prosi oseba, skerbna za njegovo zveličanje. — Oseba, ktera je bila na očeh s slabim vspéhom operirana, se prav živo priporoča v bratovske molitve, da bi se zdravljenje na dobro obrnilo. — Za zboljšanje slabega pogleda se priporoča v bratovsko molitev neka oseba. — Oče priporoča sina v bratovske molitve N. lj. G. in sv. Jožefa, da bi bil rešen nekega nevarnega stanú. — Nevarno bolna sin in hči, da bi se ozdravila, če je Božja volja.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec mali traven 1879.

I. Glavni nameni: Spreobrnjenje terdovratnih grešnikov in sploh prav obilen sad sv. leta.

II. Posebni nameni:

1. mal. travna. Ta mesec ima 30 dni, prvi dan je dolg 12 ur in 46 min.; solnce izhaja ob 5. u. 37. m.; zahaja ob 6. u. 23. min. Sv. Hugon, škof v Grenoblu l. 1131. Priporoč.: Več spokornikov. Cerkev na Francoskem. Velikonočna spoved.

2. Sv. Frančišk Pavljanski, sloveč zaradi čudežev in prerokovanj, umerl véliki petek 1507. Priporoč.: Slaboverni. Misijoni na Turškem. Odprava pobojev.

3. Sv. Pankracij, škof in mučenec, je oznanoval sv. vero v Siciliji, kamor je bil poslan od sv. aposteljna Petra. Priporoč.: Spreobrnjenje laških odpadnikov in framasonov. Nedolžni otroci in odrašeni. Stanovitnost spokornikov.

4. Marija 7 žalost. Pesem „Stabat Mater“, ki se ta dan med sv. mašo bere, je sestavil papež Inocencij III. Priporoč.: Keršanske matere in vdove, posebno veliko terpeče. Spreobrnjenje zastaranih grešnikov na prošnjo Matere Božje 7 žalost. Duše v vicah.

5. Sv. Vincencij Fererij, dominikan, je misijonaril po Španiji, Franciji, Italiji, Angliji, Škociji, po Irskem in drugod; † 1419. Priporoč.: Cerkev v vsih omenjenih deželah. Da bi vsi katoličani opravili velikonočno spoved in Obhajilo, in pa vredno. Sprava sovražnikov.

6. Cvetna nedelja. Evang.: Jezus jezdi v Jeruzalem. Med sv. mašo se bere Pasijon, beri ga tudi ti, ali pa moli žalostni del rožnega venca. Sv. Ksist I, papež in mučenec l. 128. Priporoč.: Spreobrnjenje Jeruzalema in Svete dežele. Otroci za obvarovanje nedolžnosti

in ljubezni do Jezusa. Neka cerkvena zadeva. Vse dozdaj izročene prošnje do N. lj. G. presv. Serca.

7. Sv. Herman, sarad svoje čistosti imenovan Jožef, † 1236. Priporoč.: Velikonočna spoved. Katoliško de-
vištvo. Vredno češenje Jezusovega terpljenja.

Listek za raznoterosti.

O slovesnosti sreberne poroke ljubljansko mesto pošlje Njunima Veličanstvoma čestitat poseben odbor, v katerega so izvoljeni gg.: mestni župan Lašan in mestni odborniki: Kljun, Doberlet, Bürger, in na Dunaju se jim bo pridružil državni poslanec dr. Zupan. To poslanstvo bo izročilo ob enem vošila mestne Idrijske in tudi drugih občin, ktere se zaradi tega obernejo do deželne odbora. Deželno dvorno poslopje se bode tisti dan ozališalo s habsburško, avstrijsko, bavarsko in kranjsko sastavo.

Postni in velikonočni napevi P. Angelika Hribarja, ki smo jih že omenili, obsegajo: Križev pot, pet napevov; Sedem besedi Jezusovih na križu; Sv. Križ; Počeševanje sv. 5 rán; Duša najde Jezusa v terpljenji, postna; pet velikonočnih, in eno za sv. leto. Čisti dohodek dobite ljubljanska hiralnica in sirotišnica. Na prodaj so pri Gerberji in Ničmanu po 50 sld.

Spodbudni govori. Čast. visitator in prednik Lazaristov, ki je zdaj v Ljubljani, ima zadnje tri dni tega tedna v Alojzijanski kapeli o jutrih in večerih o $\frac{1}{2}$ 7 sa gospode Vincenške družbe prav spodbudne in izverstne govore. V četrtek s jutraj n. pr. je razlagal nauk in vodilo sv. Vincencija Pavljana: Pomoček po naj kraši poti priti do naj viši popolnamosti je: vse djanje in nehanje ravnati po Božji volji in dopadljivosti. Kako lepo, jasno in prepričavno je to izpeljeval, ga je treba slišati. V omenjeni kapeli ga zamore slišati, kdor si želi res kaj koristnega se naučiti.

† G. Jurij Legat, moj bratranec, je 16. tega mesca o $\frac{1}{2}$ 12 dopoldne na Dunaju umrl. Bil je učenik francoskega jezika na universi, tehniki in gornji realki na Dunaju, zdaj v pokoju. Umrli je po kratki bolezni, previden s sv. zakramenti, v 86. letu svojih dni. Rojen je bil na Selu, fare Brezliške pri Radolici. Naj bo vsem znancem v pobožno molitev priporočen.

V Loki, 24. sušca 1879.

Š. Kosmač.

Iz Javorij, 25. sušca. Sinoč ob 5 so po kratki bolezni sa pljučnico umrli moja dobra mati Jera in bodo v sredo pokopani. Naj bodo mojim prijatom in znancem in še posebno bratovšini N. lj. Gospé presv. Serca v bogoljubno molitev priporočeni.

M. Jereb.

Herman van Aken, c. k. podpolkovnik in povelnik 27. lovskega batalijona, bivši protestant, je 18. t. m. v nemški cerkvi v Celji slovesno prestopil k sv. katoliški cerkvi, in 24. t. m. v Mariboru v knezo-škofjski kapeli prejel zakrament sv. birme.

V Vatikanu ima pestne pridige č. o. kapucin Evsebij „da Monte Santo“, ktere hodijo poslušat sv. Oče Leon XIII, kardinali in drugi gospodje.

Poslednje novice. Na Jutrovem ne kaže posebno za mir. Bulgari se nikakor ne mislijo vdati v rasterganje Bulgarije in v to, da bi Turk zopet zasedel balkanske soteske. Med Greki in Turkom ne pride do edinosti zaradi mejnega prašanja. — V Zulu-kaferski zadregi med angleškimi državniki samimi ni edinosti, in čudno je, da v tako tehtni zadevi se nič določenega

ne šliši, ko so pa Angleži zoper Afgane s toliko naglico biteli. — Španjsko je dobilo nove ministre, v katerih so prostomisljaki pričakovali borivcev za novo liberalne počenjanja; pravijo pa, da so se goljufali. — Kakor pred nekaj časom na Dunaju slaboglasni Anton, tako je zdaj v Monakovem s naglo smertjo za mertudom umrl dr. Jan. Huber, vodnik zlagano imenovanih „starokatoličanov“. Bil je ta nesrečni človek zraven tega tudi preganjavec jezuitov, s Döllingerjem v pajdaštvu sopisavec zanikarnega „Janus-a“ in sodelavec lažnjivih „rimskih pisem“ v avgaburški „Allgemeinerici“ v času Vatikankega cerkvenega zbora. Dasiravno odpadnik, je bil nekim monakovskim ničvercem vendar še premalo „liberalen“. Dopis v „Vtrl.“ pravi, da Huber sam ni vedil, kaj je hotel! Taki mož je naj primérniši glavár za take, ki tudi „sami ne vedó, kaj hočejo“. — Zoper francoske vladne despote (samosilnike) so se katoliški družinski očetje po vsi deželi začeli na vso moč bojevati. Ti fraj-mavrarji namreč hočejo dolžnost očetov in mater zatreči, šolo čisto v svojo oblast dobiti, da bi katoliške otroke v nejevero stermoglavili. To so beriči po šegi nekdanjih Špartanov, ki hočejo staršem otroke iz oblasti jemati, dasiravno to še oziroma na živali veljá za divjaštvo in brezserčnost. Katoličani pa pravijo med drugim v nekem protestu: „Mi hočemo pravico katoliške izreje po vsih stopnjah določno in do konca braniti; naša pravica je zastavljena na narodno in na naravno pravo. Izreja otroka je last družinskega očeta; družina pa ni lastina državnina in država ne more z njo svojevoljno delati. Katoliški poduk naših otrok je dalje na podlagi božjega prava, za ktero so naši očetje svojo kri prelivali in za ktero se bomo tudi mi izpostavili vsim nevarnostim“ itd. Celó napoleonski časniki protestujejo zoper to, da bi se sramotna kulturna borba na francosko semljo preselovala. Čudno je, kako slepi in vertoglavi so ti framasoni, ki so velikrat sami družinski očetje in vendar hočejo svoje lastne otroke iz svoje lastne in iz oblasti svoje srenje izdreti ter jih požrešnemu framasonstvu prepustiti! — Na Dunaju se vedno sliši o prežalostnih samomarih, vled katerih so cele družine oskrunjene, otroci v revšino pahnjeni, najnesrečniši pa so samomorivci sami v večnosti... Naj si to za ušesa zapišejo tisti, kateri so nevero trosili, samomor hvalili, mladino od bogoslužnosti zadrževali, in sploh delali za brezverstvo v očitnem in osebnem življenji. — Iz Švice so prišle v Rim naznaila, da se ondi v nekakih shodih kovari zoper življenje kralja Humberta, in v teh jamah da se sploh in hladnokervno obravnavajo in sklepajo strašne reči, ki se potem po skrivnih pismih naznaujejo zakletnikom po Laškem. Kralj je to svedil in dale so se primérne povelja, kralja in kraljeve povsod spremljajo raznotere straže itd... Kdo pa je tega kriv?!

Dobrotni darovi.

Za poškodovane s povodnijo na Notranjskem: Neimenovana 1 gl.

Za ubogo pogorelko v Dobovski fari: Gospa M. J. 2 gld. — Neimenovana 50 sld.

Za Teržaško malo semenišče: Gospa M. J. 1 gl.

Za sv. Očeta: Po č. P. Jožefu neka oseba 10 gld. — Kopanjska fara s č. g. duhovnim pastirjem 6 gl. — Preč. g. kan. dr. H. Pavker 12 gld. — Zbirka za sv. Očeta Leona XIII pri sv. Katarini v Topolu 15 gl. — Iz Zaliloga 1 gl. 75 sld. s prošnjo sv. blagoslova.

Za sv. Detinstvo: Iz Toplic Ana Škrabec 2 gld. 50 sld. — Več udov 5 gl. 90 sld. — M. Gregorec 12 sld.